

NOKIAN KAUPUNKIKONSERNIN KONSERNIOHJE

Sisällys

1 Nokian kaupunkikonsernin konserniohjaus	3
2 Hyväksyminen ja käsittely	3
3 Tavoite ja soveltamisala	3
4 Konserniohjaus ja johtaminen	4
5 Tiedottamisvelvoite ja ennakkokäsityksen hankkiminen	5
6 Tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.....	6
7 Tytäryhtiöiden hyvä hallinto- ja johtamistapa.....	6
7.1 Arvot ja periaatteet	6
7.2 Yhtiökokous	7
7.3 Hallituksen työskentely	7
7.4 Hallituksen jäsenten vastuut ja riippumattomuus	8
7.5 Hallituksen jäsenen tiedonsaantioikeus	9
7.6 Hallituksen puheenjohtaja.....	9
7.7 Palkkiot ja palkitseminen	9
7.8 Toimitusjohtaja	10
8 Konserniraportointi	10
8.1 Toiminta- ja taloussuunnittelu	10
8.2 Tilinpäätös	10
8.3 Osavuosikatsaukset	11
9 Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen.....	11
10 Tiedottaminen	11
11 Keskitetyt konsernitoiminnot	12
11.1 Hankinnat	12
11.2 Rahoitus	12
11.3 Maksuliikenne.....	12
11.4 Sijoitukset	12
11.5 Henkilöstöpolitiikka	12
11.6 Toimitilat.....	13
11.7 Taloushallinto	13
12 Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta.....	13
12.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	13
12.2 Tilintarkastus	13
12.3 Tarkastuslautakunta	13
13 Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.....	13

1 Nokian kaupunkikonsernin konserniohjaus

Kaupungilla on strategia, jossa kaupunginvaltuusto päättää kaupungin toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto päättää talousarviossa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden lyhyen aikavälin tavoitteista, joilla kaupunkistrategiaa toteutetaan. Kaupunginvaltuusto päättää myös omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Kaupunkikonsernin toiminta ja talous muodostavat keskeisen lähtökohdan konserniohjaukselle. Kaupunkikonsernia tulee johtaa kokonaisuutena strategisten tavoitteiden mukaisesti.

2 Hyväksyminen ja käsittely

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunkin tytäryhtiön hallituksessa. Samalla tytäryhtiö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan. Konserniohjeen käsittelyä koskeva yhtiön hallituksen toimielimen pöytäkirjan ote toimitetaan kaupungin kirjaamoon.

3 Tavoite ja soveltamisala

Konserniohjeella luodaan puitteet kaupungin omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa tytäryhtiöiden ohjauksen menettelytapoja, lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä sekä parantaa kaupungin tytäryhtiöistä saaman tiedon laatua ja tehostaa tiedonkulkua. Ohjeen tarkoituksena on tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuuteen huomioon ottaen.

Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhtiöitä sekä näiden tytäryhtiöitä. Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt, joihin kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Konserniohjetta noudatetaan, jollei niitä koskevasta osakassopimuksesta, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä, osakeyhtiölaista tai vastaavasta muuta aiheudu. Ohje ei muuta tytäryhtiöiden hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan

oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Kuntayhtymissä ja kaupungin osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyrittä.

4 Konserniohjaus ja johtaminen

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Konsernijohtoon tehtävät ja toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginvaltuusto

- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyy talousarviossa ja -suunnitelmassa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen osana kaupungin tilinpäätöstä
- määrittelee ja hyväksyy omistajapolitiikan ja sen linjaukset
- hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet

Kaupunginhallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- antaa valtuustolle neljännesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
- antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen ja muiden yhteisöjen hallituksiin
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Kaupunginhallitus voi siirtää tehtäviä ja toimivaltaansa edelleen, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

Kaupunginjohtaja

- tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa tytäryhtiöiden hallintoon ja toimintaan
- huolehtii kaupungin edunvalvonnasta tytäryhtiöissä
- huolehtii konsernin toiminnan ja talouden suunnittelusta
- seuraa ja kehittää konsernin toimintaa
- nimeää viranhaltijat, jotka vastaavat asioiden valmistelusta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Kaupunginjohtajalla on oikeus olla läsnä tytäryhtiöiden hallitusten kokouksissa.

5 Tiedottamisvelvoite ja ennakkokäsityksen hankkiminen

Tytäryhtiöiden tulee tiedottaa omistajalleen eli Nokian kaupungille hyvissä ajoin jo valmisteluvaiheessa merkittävistä toimintaan liittyvistä asioista. Tytäryhtiöiden tulee hakea merkittävistä asioista omistajalta ennakkokäsitys ennen päätöksentekoa. Tytäryhtiön toimitusjohtaja tai hallituksen puheenjohtaja hankkii ennakkokäsityksen omistajalta. Puheenjohtajan vastuulla on valvoa, että ennakkokäsitys on hankittu ja että se kirjataan hallituksen kokouksen pöytäkirjaan. Omistajan kannanottoa vaativat asiat tulee käsitellä tytäryhtiön hallituksen kokouksissa omina pykälinään eikä niiden käsittelyä saa tehdä esityslistan muissa asioissa.

Ennakkokäsitys on haettava ainakin seuraavissa asioissa:

- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen tai supistaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit ja niiden suunnittelu
- yhtiöjärjestyksen tai vastaavan muuttaminen
- yhtiön toiminta-ajatuksen tai liiketoimintasuunnitelman muuttaminen
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- yhtiön toiminnan muuttaminen siten, että se voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kaupunkiin
- sulautuminen, jakautuminen, konkurssi, selvitystilaan hakeutuminen tai vastaava yhtiöjärjestely
- tytäryhtiön perustaminen sekä osakkuus toisessa yhtiössä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- merkittävän sopimuksen tai vastaavan tekeminen, joka johtaa kaupunkikonsernin sisällä merkittävän vastuun syntymiseen
- sopimukset tytäryhtiön ja yhtiön osakkeenomistajan tai yhtiön ja sen hallituksen jäsenen välillä, kun sopimus koskee muuta kuin yhtiön tavanomaista toimintaa tai se tehdään epätavallisin ehdoin, sekä tällaisten sopimusten muuttaminen tai tällaisiin sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- merkittävä henkilöstöpoliittinen linjaus, kuten eläkevakuuttaminen tai yhtiön palkitsemisjärjestelmät
- toimitusjohtajan tai vastaavan valinta tai erottaminen, toimitusjohtajasopimus, toimitusjohtajan palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa tavanomaisesta käytännöstä
- tytäryhtiön tulokseen tai riskiasemaan merkittävästi vaikuttava päätös
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan tai saneeraukseen hakeutuminen
- merkittävä lainanotto tai vakuuden antaminen omasta tai toisen velasta, kaupungin myöntämä takaus katsotaan ennakkokäsityksen antamiseksi lainanotosta
- muu tytäryhtiön ja/tai omistajan kannalta merkittävä asia

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen on tehtävä kirjallisesti hyvissä ajoin ennen päätöksentekoa. Ennakkokäsityksen hankkimisessa on huomioitava, että se on olennainen osa valmistelua ja tehtävä siksi jo valmistelun alkuvaiheessa. Ennakkokäsityksen hankkiminen ja hankkimisvelvoite ei muuta tytäryhtiön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Tytäryhtiön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhtiön johtamisesta.

6 Tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Tytäryhtiöiden hallituksissa on vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenillä ei ole varajäseniä. Asia tulee huomioida tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksissä.

Kaupunginhallitus ottaa tytäryhtiöiden yhtiöjärjestyksen puitteissa kantaa hallituksen jäsenten lukumäärään. Hallituksen jäsenten lukumäärän tulee mahdollistaa tehokas hallitustyöskentely.

Kuntalain 47 §:n mukaan kunnan tytäryhtiön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhtiön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Kokoonpanossa tulee ottaa huomioon tytäryhtiön toiminnan tarpeet ja kehitysvaihe.

Tytäryhtiöiden hallituksen jäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja hallituksen jäseniksi valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä.

Tytäryhtiöiden hallitukseen voidaan nimetä kaupungin viranhaltijoita ja kaupunkikonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kaupunkikonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhtiön hallitukseen valittavilla henkilöillä on oltava toimialaan ja tehtävään soveltuvaa osaamista ja riittävästi aikaa tehtävän suorittamiseen. Hallituksen jäseneltä edellytetään aktiivisuutta tytäryhtiön toiminnan kehittämisessä, perehtymistä yhtiön toimintaan sekä kaupungin antamien ohjeiden ja linjausten noudattamista.

Tytäryhtiöiden hallitusten osaamisen varmistamiseksi konsernijohto kartoittaa dokumentoidusti kunkin tytäryhtiön toimialan edellyttämää talouden ja liiketoiminnan asiantuntemusta ennen kuin kaupunginhallitus päättää tytäryhtiöiden hallitusten jäsenehdokkaiden nimeämisestä. Konsernijohto kartoittaa tarvittaessa potentiaalisia hallituksen jäsenehdokkaita myös kaupunkikonsernin ulkopuolisista asiantuntijoista ja hallitusammattilaisista.

Kaupunginhallitus vastaa tytäryhtiöiden hallitusten jäsenehdokkaiden nimitysprosessista ja varmistaa nimityksiä tehdessään tytäryhtiöiden hallituksen monipuolisen kokemuksen, osaamisen sekä riippumattomuuden ja vastuullisuuden kaupunkikonsernin kokonaisuuteen huomioon ottaen.

Tytäryhtiöiden hallituksen jäsenet valitaan osakeyhtiölain mukaan vuodeksi kerrallaan, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Kaupunginhallitus nimeää jäsenet pääsääntöisesti toimikaudekseen. Hallituksen jäsen voi erota kesken toimikauden tai hänet voidaan erottaa kaupunginhallituksen ohjauksella.

7 Tytäryhtiöiden hyvä hallinto- ja johtamistapa

7.1 Arvot ja periaatteet

Nokian kaupunkikonsernissa noudatetaan kaupunginvaltuuston hyväksymässä strategiassa ilmaistuja arvoja ja tavoitteita. Tytäryhtiöllä voi olla muitakin sen toimintaan soveltuvia tavoitteita, mutta ne eivät saa olla ristiriidassa kaupunkistrategian kanssa. Tytäryhtiöiden on laadittava liiketoimintasuunnitelma. Tytäryhtiöiden toiminnassa noudatetaan hyvää liiketapaa. Tytäryhtiöt noudattavat Kauppakamarin hyväksymiä lahjonnan vastaisia periaatteita. Tytäryhtiöt eivät tue poliittista toimintaa.

Tytäryhtiöt eivät tee sponsorointi- tai yhteistyösopimuksia, joiden tosiasiallinen tarkoitus on urheiluseurojen, joukkueiden tai kulttuuritoimijoiden tukeminen. Tytäryhtiöt voivat kuitenkin ostaa urheilu- tai kulttuuritapahtumiin lippuja, mikäli tilaisuus palvelee yhtiöiden omista lähtökodista sidosryhmäsuhteiden

hoitamista.

7.2 Yhtiökokous

Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin, jossa osakkeenomistajat osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan sekä käyttävät puhe- ja äänioikeuttaan. Yhtiön on pidettävä varsinainen yhtiökokous vähintään kerran tilikauden aikana. Tarvittaessa järjestetään ylimääräinen yhtiökokous.

Yhtiökokouksen ajankohdasta ja kokouksessa käsiteltävistä asioista on ilmoitettava kaupungin kirjaamoon viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta. Yhtiökokoukseen yhteydessä on toimitettava tarpeellinen ja kattava kokousmateriaali (mm. tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus).

Yhtiökokousedustajalle on tarvittaessa varattava mahdollisuus tutustua yhtiön toimintaan. Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajan sekä toimitusjohtajan on oltava läsnä yhtiökokouksessa. Hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan läsnäolo yhtiökokouksessa on tarpeen osakkeenomistajien ja yhtiön toimielinten välisen vuorovaikutuksen sekä osakkeenomistajien kyselyoikeuden toteuttamiseksi.

Yhtiökokous valitsee yhtiön hallituksen ja hallitus valitsee toimitusjohtajan.

7.3 Hallituksen työskentely

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta sekä yhtiön toiminnan, kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön liiketoimintasuunnitelman ja valvoo sen toteuttamista, järjestää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan. Hallituksella on kollektiivinen valvontavastuu.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua toimien yhtiön parhaaksi. Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioonotetuiksi. Hallitus ei saa tehdä päätöstä tai ryhtyä muuhun toimenpiteeseen, joka on omiaan tuottamaan osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle epäoikeutettua etua yhtiön tai toisen osakkeenomistajan kustannuksella.

Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu muun muassa hallituksen työskentelytavat ja hallituksen kokoontumisaikataulu. Yhtiön on jaettava toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan vastualueet selkeästi tällä työjärjestyksellä. Hallitus kokoontuu riittävän usein voidakseen vastata veloitteistaan omistajia ja yhtiötä kohtaan.

Hallituksen kokouskutsu ja kokousaineisto on toimitettava hallituksen jäsenille riittävän ajoissa, hallituksen työjärjestyksessä päättämällä tavalla. Hallituksen kokouksessa asiat esittelee toimitusjohtaja. Mikäli toimitusjohtaja on esteellinen tai estynyt, asiat esittelee hallituksen puheenjohtaja.

Hallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä ja kun kaikille hallituksen jäsenille on varattu mahdollisuus osallistua kokoukseen. Hallituksen päätökseksi tulee enemmistön mielipide. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni ja vaalissa kuitenkin arpa.

Mikäli hallituksen jäsen on esteellinen (oman ja yhtiön välinen asia tai kolmannen osapuolen asia, josta jäsenelle voi olla etua, joka on ristiriidassa yhtiön edun kanssa), ei hän saa osallistua asian käsittelyyn.

Hallituksen kokouksista on pidettävä numeroitua pöytäkirjaa. Pöytäkirja on laadittava myös puhelin- tai sähköpostikokouksista. Hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oikeus saada eriävä mielipiteensä pöytäkirjaan.

On suositeltavaa, että tytäryhtiöt kouluttavat hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja mahdollisesti myös hallitusjäsenet hallitustyöskentelyyn (esimerkiksi Kauppakamarin HHJ-koulutus).

Tytäryhtiön hallituksen jäsenet arvioivat hallituksen ja omaa työskentelyä vuosittain.

7.4 Hallituksen jäsenten vastuut ja riippumattomuus

Tytäryhtiön hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yhdessä toimitusjohtajan kanssa.

Osakeyhtiölain mukaisesti osakeyhtiön hallinnon jäsenet vastaavat henkilökohtaisesti vahingoista, jotka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet. Korvausvastuu voi syntyä muun muassa huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnistä, osakeyhtiölain, muun lain tai yhtiöjärjestyksen rikkomisesta, jättämällä noudattamatta konserniohjetta tai konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita siten, että siitä aiheutuu merkittävää haittaa tai vahinkoa yhtiölle tai kaupungille osakkeenomistajana.

Tytäryhtiöiden tulee järjestää hallinnon vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Hallituksen keskeinen tehtävä on valvoa yhtiön toimivan johdon toimintaa. Valvonnan edistämiseksi hallituksen jäsenten on oltava yhtiöstä aidosti riippumattomia. Toimitusjohtaja ei voi toimia yhtiön hallituksen jäsenenä.

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton jos:

- hänellä on työ-, toimi- tai vähäistä suurempi toimeksiantosuhde tytäryhtiöön
- hän on ollut työ- tai toimisuhteessa yhtiöön viimeisen kolmen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- hänellä on ollut vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhtiöön viimeisen vuoden aikana ennen hallituksen jäsenyyden alkamista
- hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön
- hän kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhteisössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitettussa yhteisössä (ristikkäinen valvontasuhde)
- hän on tai on ollut viimeisen kolmen vuoden aikana yhtiön tilintarkastaja, nykyisen tilintarkastajan yhtiökumppani tai työntekijä viimeisen kolmen vuoden aikana yhtiön tilintarkastajana toimineessa tilintarkastusyhteisössä.

Hallituksen jäsen ei pääsääntöisesti ole myöskään riippumaton, jos hänen puolisonsa, suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa oleva perillinen tai puolison suoraan alenevassa polvessa oleva perillinen toimii jossain edellä mainituissa rooleissa yhteisöön nähden. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa sekä avioliitonomaisissa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa elävää henkilöä.

Hallituksen jäsen ei pääsääntöisesti ole riippumaton myöskään silloin, kun hän on hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenenä taikka kuuluu toimivaan johtoon tai on merkittävässä työsuhteessa yhtiössä, joka toimii ko. kaupungin tytäryhtiön kanssa samoilla markkinoilla, vaikka hän ei olisikaan lain tarkoittamalla tavalla esteellinen asiassa.

Hallituksen jäsen antaa hallitukselle riippumattomuutensa arvioimiseksi riittävät tiedot sekä ilmoittaa tiedoissa tapahtuvista muutoksista. Hallituksen on jatkuvasti seurattava jäsentensä riippumattomuutta yhtiöstä.

7.5 Hallituksen jäsenen tiedonsaantioikeus

Yhtiön on annettava hallituksensa jäsenille riittävät ja tasapuoliset tiedot yhtiön toiminnasta. Hallituksen jäsenten tulee olla tietoisia saamaansa tietoon liittyvistä mahdollisista rajoitteista ja puutteista ja heidän tulee varmistaa, että he saavat oikeaa ja luotettavaa tietoa. Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnönsä toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle, jotka puolestaan huolehtivat siitä, että pyydetyt tiedot tulevat tarpeellisessa määrin koko hallituksen ja toimitusjohtajan tietoon.

7.6 Hallituksen puheenjohtaja

Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty. Puheenjohtajan tehtävänä on muun muassa:

- valvoa kokousten valmistelua ja hyväksyä toimitusjohtajan laatiman esityslista
- huolehtia siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii
- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen
- toimia kokouksessa puheenjohtajana, huolehtia pöytäkirjan pitämisestä ja sen allekirjoittamisesta
- huolehtia siitä, että lakisääteiset ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt toimenpiteet ja niihin liittyvät päätökset tehdään ajallaan
- vastata siitä, että hallituksen työjärjestyksestä noudatetaan
- vastata siitä, että hallitus tekee vuosittaisen itsearvioinnin
- johtaa ja kehittää hallituksen työskentelyä
- luoda osaltaan hyvä ilmapiiri hallituksen toiminnalle
- pitää tarvittaessa yhteyttä hallituksen jäseniin, toimitusjohtajaan ja omistajaan kokousten välillä
- seurata yhtiön toimintaa, toimitusjohtajan tehtäviä ja valvoa, että toimitusjohtaja on tehtäviensä tasalla sekä vastata siitä, että toimitusjohtajan kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelu
- pääsääntöisesti hyväksyä toimitusjohtajan edustusmenot yms., lomat ja muut vapaat
- huolehtia siitä, että konsernijohdon ennakkokäsitys on hankittu ennen päätöksentekoa niissä asioissa jotka sitä edellyttävät
- huolehtia osaltaan siitä, että kaupungin tytäryhtiössä noudatetaan konserniohjetta ja konserniohjeen perusteella annettuja ohjeita sekä toimitaan omistajapoliittisten linjausten ja yhtiölle asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Hallituksen puheenjohtajaksi valittavan henkilön tulee olla pätevyydeltään ja osaamiseltaan kyvykäs vastaamaan hallitustyöskentelystä, sen arvioinnista ja kehittämisestä. Hallituksen puheenjohtaja osallistuu yhtiökokouksiin.

7.7 Palkkiot ja palkitseminen

Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan palkkiota. Yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Hallituksen jäsenet tai puheenjohtaja eivät voi olla osallisina tulospalkkio- tai muissa vastaavissa järjestelmissä.

Hallitus vastaa henkilöstön tulospalkkio- ja muiden yhtiön sisäisten palkitsemisjärjestelmien kehittämisestä. Toimitusjohtajan ja henkilöstön mahdolliset tulospalkkiojärjestelmät voivat joustaa riippuen yhtiön tuloksesta. Henkilöstön ja toimitusjohtajan palkitsemisjärjestelmistä on hankittava omistajan ennakkokäsitys ennen päätöksentekoa.

7.8 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi.

Toimitusjohtaja saa ryhtyä yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin tai laajakantoisiin toimiin vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa hallitukselle on mahdollisimman pian annettava tieto toimista.

Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksessa ja käyttää siellä puhevaltaa, vaikka hän ei olisikaan hallituksen jäsen, jollei hallitus päättä toisin

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtajalla on oikeus erota tehtävästään ja hallitus voi erottaa toimitusjohtajan tehtävästään. Erottaminen tulee voimaan välittömästi, jollei hallitus päättä myöhemmästä ajankohdasta.

Yhtiöllä on oltava hallituksen nimittämä toimitusjohtajan sijainen.

Toimitusjohtajalla on yhtiön toimielimenä itsenäinen vastuu tehtäväpiiriinsä kuuluvien asioiden hoitamisesta.

Toimitusjohtajalle laaditaan kirjallinen toimitusjohtajasopimus, jonka yhtiön hallitus hyväksyy. Ennen toimitusjohtajasopimuksen lopullista hyväksyntää tulee yhtiön hallituksen puheenjohtajan pyytää asiasta konsernijohtajan ennakkokäsitys.

Toimitusjohtajan tulee pyytää hallituksen lupa sivutoimen pitämiseen sekä ilmoittaa sidonnaisuudet ja omistukset muissa yhteisöissä, mikäli näillä on merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta.

8 Konserniraportointi

8.1 Toiminta- ja taloussuunnittelu

Nokian kaupunkikonsernin talousarvio ja taloussuunnitelma sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet myös tytäryhtiöiden osalta. Kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden suunnittelu tapahtuu kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeissa päättämän aikataulun mukaisesti. Tytäryhtiöt toimittavat kyseiset tiedot kaupunkikonsernin aikataulun mukaisesti ja aikatauluttavat hallitustyöskentelynsä siten, että tiedot saadaan ajoissa konsernipalveluihin.

Tytäryhtiön hallituksen ja johdon tulee investointien suunnittelussa varmistaa taloudellinen ja toiminnallinen kannattavuus. Investointien suunnittelussa tulee laatia asianmukaiset investointiselvitykset ja -laskelmat joissa huomioidaan investointien vaikutukset yhtiön tulokseen ja kassavirtaan. Investointien perustelut, tehdyt selvitykset ja laskelmat esitetään konsernijohtajalle ennen päätöksentekoa niissä asioissa, joissa ennakkokäsityksen hankkiminen on tehtävä.

8.2 Tilinpäätös

Konsernitilinpäätöksen tarkoituksena on selvittää ne varat, velat, vastuut ja velvoitteet, jotka kaupungilla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuen. Konsernitilinpäätös sisältää Nokian kaupungin, sen

tytäryhtiöiden, osakkuus- ja yhteisyhteisöjen sekä kuntayhtymien, jossa kaupunki on jäsenenä, tilinpäätöstiedot yhdistettynä. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden on annettava kirjanpitolain mukaiset tiedot konsernitilinpäätöstä varten viimeistään helmikuun loppuun mennessä. Tytäryhtiöiden hallituksen on käsiteltävä tilinpäätös ennen tätä aikarajaa.

Tytäryhtiöiden tilikausi on sama kuin Nokian kaupungilla eli kalenterivuosi. Kaupungin ja tytäryhtiöiden tilikarttojen tulee olla riittävän yhtenäiset raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi ja sisäisten erien eliminoinnin mahdollistamiseksi. Tytäryhtiöt noudattavat kaupunginvaltuuston hyväksymää poistosuunnitelmaa käyttöomaisuuden arvostamisessa.

8.3 Osavuosikatsaukset

Tytäryhtiö raportoi toiminnastaan ja taloudestaan kolmen kuukauden välein osavuosikatsauksissa kirjallisesti kaupunginhallitukselle. Osavuosikatsausten aikataulut todetaan kaupunginhallituksen antamassa talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa. Konsernipalvelut ohjeistaa raportin sisältöä tarkemmin. Tytäryhtiöt antavat laajemman katsauksen toiminnastaan puolivuositain konsernijohdolle.

9 Kaupungin luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen

Kaupungin luottamushenkilöllä on oikeus saada konsernijohdolta sen hallussa olevia tytäryhtiöiden toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kaupunginjohtajalle toimittamalla se kaupungin kirjaamoon.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojen saantioikeuden nojalla saamiaan tietojen eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

10 Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kaupungin on tiedotettava kaupungin toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Silloin kun kaupungin tehtävä on annettu yhteisön hoidettavaksi, kaupungin on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön toiminnasta.

Kaupungin tytäryhtiöiden on oma-aloitteisesti tiedotettava riittävällä tavalla toiminnastaan ja taloudestaan.. Yhtiön on informoitava kaupunkia ennen merkittävän asian julkiseksituloa. Yhtiön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita.

Tarvittaessa tiedotus on järjestettävä yhteistyössä kaupungin tiedotuksen kanssa (esim. kriisiviestintä). Tytäryhtiöt voivat tarvittaessa käyttää tiedottamisessa kaupungin verkkosivuja.

Tytäryhtiöiden verkkosivuilla on ilmoitettava hallituksen jäsenten nimet ja ammatti tai työtausta.

Tytäryhtiöitä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä ja tiedotuksesta vastaa yhtiön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhtiöitä koskevista asioista tulee huomioida julkisuus- ja salassapitosäännökset.

11 Keskitetyt konsernitoiminnot

Toimintoja keskitetään kaupunkikonsernissa mikäli se on taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää. Asiantuntemuksen keskittäminen ja käyttäminen koko konsernin ja sen osien hyödyksi sopii erityisesti silloin, kun resursseja ei ole toiminnallisesti tai taloudellisesti mielekästä hankkia jokaiseen konserninyksikköön.

11.1 Hankinnat

Nokian kaupungissa ja sen tytäryhtiöissä tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä. Kaupunkikonsernin hankinnoissa tulee noudattaa hyvää hallintotapaa, eikä hankintojen yhteydessä saa antaa eikä ottaa vastaan lahjoja, palvelusuorituksia tai muita palveluksia toimittajilta. Kaupunginhallituksen hyväksymää hankintaohjetta noudatetaan myös tytäryhtiöissä soveltuvin osin.

11.2 Rahoitus

Konsernin lainarahoitus järjestetään mahdollisuuksien mukaan keskitetysti pyrkimällä hyödyntämään kaupungin hyvä luottokelpoisuus. Tytäryhtiöiden rahoitustarpeista ja rahoitusratkaisusta neuvotellaan talousjohtajan kanssa ennen tarjousten pyytämistä sekä ennen rahoituspäätöksen tekemistä.

Kaupunki voi myöntää kaupunginvaltuuston päätöksellä omavelkaisia takauksia, täytetakauksia ja toissijaisia takauksia. Tytäryhtiön maksavat takausprovision kaupungille taattavan lainan jäljellä olevan pääoman mukaan. Takausprovision suuruus on 0,0 % - 1,0 %. Myönnettävät takaukset tulee turvata riittäväillä vakuuksilla.

Tytäryhtiöt eivät saa antaa takauksia tai muita vastaavia sitoumuksia ilman kaupunginhallituksen lupaa. Tästä poikkeuksena ovat toimintaan liittyvät vakuudet kuten vuokravakuudet.

11.3 Maksuliikenne

Kaupunkikonsernin likviditeetin hallinta hoidetaan keskitetysti yhteisellä konsernitilijärjestelmällä, jota konsernipalvelut hallinnoi. Tytäryhtiön tilin saldojen korkoveloitukset ja -hyvitykset sekä luottolimitit vahvistetaan erillisillä kaupungin ja tytäryhtiöiden välisillä sopimuksilla. Mahdollinen muu kassavarojen lainaaminen kaupungin ja tytäryhtiöiden välillä edellyttää erillisiä päätöksiä.

11.4 Sijoitukset

Nokian kaupungin sijoitustoimintaa linjaa sijoituspolitiikka, jonka mukaisesti likviditeettitarpeen ylittäviä rahavaroja hallitaan. Tytäryhtiöiden rahavarat keskitetään konsernitilille, eivätkä ne harjoita omaa sijoitustoimintaa (korke- ja arvopaperi-instrumentit).

11.5 Henkilöstöpolitiikka

Kaupungin henkilöstöstrategia ja henkilöstöpolitiikka toimivat suosituksina tytäryhtiöille, joissa niitä noudatetaan toimintaan soveltuvin osin. Henkilöstöhallinto hoidetaan pääosin hajautetusti. Henkilöstön rekrytoinnissa tytäryhtiöiden tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon konsernin sisäiset siirtotarpeet. Esimerkiksi osaamisen kehittämisessä ja tehtäväkierroissa selvitetään yhteistyön mahdollisuus.

Palkkauksessa ja muissa sopimuksenvaraisissa etuuksissa noudatetaan kunkin tytäryhtiön toimialasopimuksia. Toimitusjohtajalla on oltava kirjallinen toimitusjohtajasopimus.

11.6 Toimitilat

Kaupungin omistamia kiinteistöjä tulee hoitaa siten, että niiden arvo säilyy ja kehittyy ja että ne ovat tehokkaassa käytössä. Kaikkien tytäryhtiöiden tulee neuvotella toimitilaratkaisuistaan konsernipalvelujen kanssa, jotta konsernin omat tilat saadaan tehokäyttöön ja toisaalta voidaan luopua tiloista, joita ei tarvita. Konsernipalvelujen tilapalvelut tukee tytäryhtiöitä järjestämällä toimintaan sopivat tilat ja niihin liittyvät palvelut, mikäli se on mahdollista.

11.7 Taloushallinto

Konsernipalvelujen talouspalvelut vastaa Nokian kaupungin taloushallinnosta. Tytäryhtiöissä taloushallinto hoidetaan pääsääntöisesti yhteneväisiä tilitoimistopalveluja käyttämällä Nokian kaupungin konserniraportointi huomioiden. Talouspalvelut voi antaa tarkempaa ohjausta tilitoimistolle tytäryhtiöiden kirjanpitoon ja raportointiin liittyen.

12 Kaupunkikonsernin tarkastus ja valvonta

12.1 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Kaupunginvaltuuston hyväksymä ohje 'Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Nokian kaupunkikonsernissa' koskee myös kaupunkikonsernin tytäryhtiöitä.

12.2 Tilintarkastus

Tytäryhtiöiden tilintarkastus kilpailutetaan kaupungin toimesta. Tytäryhtiön tilintarkastajaksi valitaan kaupungin tilintarkastusyhteisö. Tytäryhtiön yhtiökokous valitsee tytäryhtiön tilintarkastajan. Tilintarkastajalla on oikeus saada kaupungin viranomaisilta ja kaupunkikonserniin kuuluville yhtiöiltä tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita hän pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi.

12.3 Tarkastuslautakunta

Nokian kaupungin tarkastuslautakunnan on arvioitava koko kaupunkikonsernia koskevien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta. Tarkastuslautakunnan tiedonsaantioikeus koskee konsernijohton raportointia ja muita kaupungin viranomaisen hallussa olevia asiakirjoja, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi.

13 Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Kaupunkikonsernin tytäryhtiöiden tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin suunnitteleamalla toimintansa etukäteen valmiussuunnitelmilla. Tarvittavien valmius- ja pelastussuunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös tytäryhtiöiden mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin. Kaupunkikonsernin riskienhallinta- ja valmiussuunnittelua koordinoidaan yhteistyössä tytäryhtiöiden kanssa.